

بسمه تعالی

گزارش نهایی طرح تحقیقاتی

بررسی وضعیت موجود سامانه‌های ملی اطلاعات سلامت جمهوری اسلامی ایران

کد طرح مصوب جهاد دانشگاهی: ۳۰۴۲ - ۳۳

کد مصوب کمیته اخلاق در پژوهش:

IR.ACECR.IBCRC.REC.1397.017

مسئول اجرایی طرح:

علی اصغر حائری مهریزی

واحد سازمانی مجری: پژوهشکده علوم بهداشتی جهاد دانشگاهی

مرکز تحقیقات سنجش سلامت

گروه پژوهشی: مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

ماه و سال اختتام طرح: تابستان ۱۳۹۹

مشخصات مسئول و همکاران طرح

ردیف	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی		آخرین رشته تحصیلی	آخرین مقطع تحصیلی	سال اخذ مدرک	دانشگاه	کشور	شغل و موسسه متبوع
		رتبه	پایه						
۱	علی اصغر حائری مهریزی	مربی	۱۳	آمار اقتصادی - اجتماعی	کارشناس ارشد	۱۳۸۲	علامه طباطبایی	ایران	هیات علمی - پژوهشکده علوم بهداشتی
۲	دکتر فرانک فرزندی	استاد	۱۹	متخصص، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی	تخصص	۱۳۸۰	علوم پزشکی تهران	ایران	هیات علمی - پژوهشکده علوم بهداشتی
۳	دکتر افسون آیین پرست	دانشیار	۱۳	مدیریت خدمات بهداشتی درمانی	دکتر	۱۳۸۵	علوم پزشکی ایران	ایران	هیات علمی - پژوهشکده علوم بهداشتی
۴	دکتر محمود طاووسی	دانشیار	۲۲	آموزش بهداشت	دکتر	۱۳۸۸	تربیت مدرس	ایران	هیات علمی - پژوهشکده علوم بهداشتی
۵	فاطمه ریاضی	کارشناس	--	علم اطلاعات و دانش شناسی	کارشناسی ارشد	۱۳۹۵	آزاد	ایران	کارشناس - پژوهشکده علوم بهداشتی
۶	حمیده اسداله خان والی	کارشناس		فناوری اطلاعات سلامت	دانشجوی کارشناسی ارشد	در حال تحصیل	علوم پزشکی تهران	ایران	کارشناس - دفتر مرکزی جهاددانشگاهی

تقدیر و تشکر

اجرای این مطالعه ملی صرفاً با همکاری دیگر سازمان‌ها و محققان ذی‌ربط امکان‌پذیر شد. تیم تحقیق بر خود لازم می‌داند از اعضای هیئت علمی و کارشناسان محترم پژوهشکده علوم بهداشتی، هم‌پنین آقای دکتر علی‌رضا آتشی، فانم دکتر عسگری از اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران و سایر عزیزان در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور که در این پروژه ما را یاری نمودند صمیمانه تقدیر و تشکر به عمل آورد.

چکیده

امروزه در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات پایگاه‌های داده‌ای جایگاه خاصی در ثبت و ذخیره سازی دارند و به عنوان یکی از ملزومات ضروری در سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌ها به شمار می‌آیند، به طوری که حتی لحظه‌ای را نمی‌توان بدون این پایگاه‌های داده‌ای تصور کرد. در حال حاضر اغلب سازمان‌ها و شرکت‌ها در کشور به ویژه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان‌های بیمه‌ای در حال ایجاد و گسترش زیر ساخت‌ها و استفاده از پایگاه‌ها و سامانه‌های اطلاعاتی هستند. لذا این وزارت‌خانه به منظور نظارت بفرآیند ارائه خدمات، کاهش هزینه‌های بیماران و مراکز درمانی، بررسی و رصد انواع بیماری‌ها و اپیدمی‌ها در کشور، ارائه برنامه‌ریزی‌های ملی و منطقه‌ای در حوزه بهداشت و درمان، بهبود کیفیت خدمات بهداشتی و درمانی، کاهش اشتباهات پزشکی، کنترل مصرف داروها، جلوگیری از تخلفات بیمه‌ای اقدام به خرید و ایجاد سامانه‌هایی نموده است، تا به سیاستگذاران و مدیران مربوطه در زمینه مسائل بهداشتی و درمانی کمک نماید. به نظر می‌رسد این سامانه‌ها هنوز از یکپارچگی لازم برخوردار نبوده و نحوه بهره برداری از آن‌ها مشخص نیست. در حال حاضر سامانه‌های ملی حوزه سلامت کشور از جمله سامانه‌های سیب، سپاس و ... اطلاعات مربوط به بیماران را به صورت برخط ثبت و نگهداری می‌نمایند. اما تحلیل اطلاعات آن‌ها بر خط نیست (در صورت تحلیل داده‌ها معمولاً به صورت سالانه است) و پس از گذشت چند سال از زمان بهره‌برداری آن‌ها، هنوز زیر ساخت‌های تحلیل آن‌ها مشخص نیست. هدف کلی از اجرای این طرح بررسی محتوای پایگاه‌های ملی اطلاعات سلامت جمهوری اسلامی ایران بود که در این راستا تلاش شد تا سامانه‌های ملی و متولیان آن‌ها مشخص گردند. همچنین متغیرهایی که هر یک از سامانه‌ها ثبت و نگهداری می‌کنند، فرآیندهای ثبت اطلاعات در آن‌ها، خروجی‌ها و گزارش‌های سازمانی همچنین بهره برداران آن‌ها مشخص گردد. هدف کاربردی آن تامین اطلاعات لازم به منظور افزایش بهره‌مندی از سامانه‌های ملی اطلاعات سلامت در شناسایی مسائل سلامت کشور و راهکارهای بهبود خدمات سلامت بود. این مطالعه به صورت ترکیبی (مروری و کیفی) در مطالعه مروری، متون